

Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistys ry

Toimintasuunnitelma 2023

1. Yleistä

Vuosi 2023 näyttää yhdistyksen osalta hyvin toimeliaalta. Paljon on tehtävää museon ja esinevaraston käytännön työtehtävissä. Joulukuussa 2022 avattua Museo VÄKSYä pidetään auki säännöllisesti ja pitkästä aikaa haetaan opiskelijoita museolle kesäksi. VÄKSYn tiloissa aloitetaan myös luento- ja muiden iltojen pitäminen. Esinevarasto siirtyy Suojarinteen Terapiatalon parempiin tiloihin. Museoesineiden digitointia SIMO-järjestelmään jatketaan. Tämän vuoden julkaisuissa etsitään säästölinjaa ja muutenkin taloutta vahvistetaan pienemmillä kuluilla. Avustuksia haetaan niin Äänekosken kaupungilta kuin Museovirastolta.

2. Henkilöstö ja toimisto

Kesäajaksi palkataan opiskelijoita palkkatuella museo – oppaiksi / muuhun soveltuvaan museotyöhön. Valokuvien digitointiin palkataan työntekijä, mikäli siihen järjestyy rahoitusta avustusten kautta.

Kalustoluettelo saatetaan ajantasalle edellisvuoden runsaan kalustohankinnan myötä. Sen ylläpitokansio järjestetään yhdistyksen toimistolle.

3. Jäsenpalvelut ja tiedotus

Yhdistyksen kotisivuilta (www.vaksy.com) löytyvät ohjeet jäseneksi liittymisestä.

Jäseneksi-lomakkeita jaetaan museo VÄKSYn museokaupasta kävijöille. Liittymään pääsee myös ottamalla yhteyttä yhdistyksen hallituksen jäseniin. Hallituksen jäsenet voivat jakaa jäsenlomakkeita viitenumeroilla, jotta uuden jäsenen liittyminen eri tilaisuuksissa ja kohtaamisissa olisi mutkatonta. Jaettavat viitenumerot hallitus saa jäsenkirjurilta.

Sähköpostin käyttöä tiedottamiseen lisätään edelleen. Jäsenkirjeitä laaditaan tarpeen mukaan, pääsääntöisesti yksi keväällä ja tarvittaessa toinen syksyllä.

Aktiivisessa tiedottamisessa yhdistyksen toiminnasta käytetään paikallislehtien seurapalstoja ja ajankohtaisten lehtijuttujen tarjoamista. Hallituksen jäsenet, jotka käyttävät sosiaalista mediaa, voivat käyttää niitä tiedottamisessa.

Jäsenetuihin kuuluu kotiseutulehti Pässinrata ja marraskuussa toteutettava yhteinen Puurojuhla. Pässinrata-lehteä ei enää lähetetä paikallisille jäsenille vaan ne jaetaan Puurojuhlan yhteydessä tai jaetaan museokaupasta. Jäsenmaksu vuodelle 2023 on 25 €.

Jäsenkirjeitä lähetetään vuosittain 2-4 kappaletta, tiedotustarpeen mukaan hallituksen päätöksellä.

4. Kokoukset ja tilaisuudet

Yhdistys järjestää keväällä sääntömääräisen vuosikokouksen ja tarvittavat ylimääräiset yhdistyksen kokoukset.

Yhdistyksen hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta noin kerran kuussa. Hallitus osallistuu harkintansa mukaan kotiseudun muihin yleisiin kokouksiin sekä toimittaa tarvittaessa kotiseutuasioista kannanottoja ja ehdotuksia toimiville viranomaisille ja muille tahoille.

Yhdistyksen arkistovastaavana ja arkistoyhdyshenkilö on Timo Enäkoski. Alueen museo- ja arkistoyhteistyössä yhdistys on yhteyksissä muiden yhdistysten lisäksi Äänekosken kaupunkiin, Keski-Suomen museoon ja Kansallisarkiston Jyväskylän toimipisteeseen. Arkistoasioissa ja kotisivujen kehittämisessä yhteyttä pidetään alueen muihin yhdistyksiin ja kotiseutuharrastajiin.

Yhdistyksen toimikunnat/työryhmät raportoivat vetäjänsä kautta toiminnastaan hallitukselle.

Museotyöryhmä: Satu Auvinen

Sukututkimustyöryhmä: Helena Ojanen.

Äänekoski-korutyöryhmä: Helena Ojanen.

Metallinetsintäryhmä: Timo Enäkoski

Kaupunkipienoismallityöryhmä: Timo Enäkoski.

Hallitus voi lisäksi nimetä muita toimikuntia tai työryhmiä.

Yhdistys osallistuu mahdollisuuksien mukaan erilaisiin kotiseutua koskeviin kokouksiin ja tapahtumiin, joita ovat mm. Kotiseutuliiiton, museoviranomaisten ja muiden organisaatioiden järjestämät kokoukset, neuvottelut ja koulutustilaisuudet.

Rahoitus

Talousarviossa tulot ovat **27 065 €**. Tulot perustuvat jäsentuloihin 145 jäseneltä, mikä tuo 3 625 euroa. Museo VÄKSYn lipputulot ovat 1 260 € (250-300 kävijää), julkaisutoiminnan tulot ovat 8 280 € (Pässinrata – lehti + museokaupan tulot); Äänekoski-korun myynti tuonee 1 600 euroa. Avustusta haetaan Äänekosken kaupungilta perus- ja kohdeavustuksina 4 500 euroa. Museovirastolta on haettu 7 500 € avustus digitalisaatiohankkeen palkanmaksuun. Muut tulot 300 €.

Uuden museon rakentamista varten käynnistetyn kahden Leader-hankkeen loppumaksatuksesta saadaan 2023 keväällä 15 500 €.

Pässinratalehden irtonumerohinta on 10 euroa, mikä sisältyy 25 euron jäsenmaksuun.

Kannattaja-jäsenmaksu on 50 euroa.

Kotiseututyön menojen loppusumma on **28 986 €**, joka muodostuu 10 730 € palkkakuluista ja 13 070 € muista kuluista, jotka jakautuvat 3 696 € vuokratuloihin, julkaisutoiminnan 5 000 € kuluihin, museo- ja näyttelykuluihin 1 000 €, posti- ja

ilmoituskuluihin 1 150 €, retket ja yleisötilaisuudet vievät 800 €, toimisto-, vakuutus- ja rahaliikennekuluihin 664 € ja muihin sekalaisiin kuluihin ja maksuihin 760 €.

Kahden Leader-hankkeen aiheuttaman Äänekosken kaupungin antaman lainan maksuun menee keväällä 21 500 €.

Vuoden alijäämä näyttää summaa – 1 921 €.

6. Toiminta

Asiantuntijatehtävät

Yhdistys ja sen hallitus antaa pyydettyinä asiantuntijalausuntoja kotiseutua koskevissa asioissa. Samoin tehdään esityksiä eri tahoille kotiseudun säilyttämiseksi ja parantamiseksi. Tiiviisti seurataan niin kuntien kaavoitusta, seudun luonnontilaa kuin kuunnellaan asukkaiden toiveita. Kylä- ja kaupunginosayhteisöille annetaan ja heiltä pyydetään asiantuntijalausuntoja.

Lisäksi toimimme tarvittaessa kotiseutuhistorian asiantuntija - apuna muiden perinneyhdistysten tapahtumissa.

Museo ja näyttelyt

Esinevarastolle on saatu uudet, toimivammat ja esteettömät tilat Äänekosken kaupungin omistamasta Suojarinteen Terapiatalolta (n 200 m²). Esineet siirretään uuteen tilaan vuoden 2023 aikana talkoovoimin. Esinekokoelman ja valokuvakokoelman digitointia SIMO-järjestelmään jatketaan vuoden 2023 aikana. Uutta Museo VÄKSYÄ pidetään kevät- ja syyskaudella säännöllisesti auki torstaisin ja sunnuntaisin (klo14–18) vapaaehtoisvoimin. Kesäajan laajemmalla aukiololla pyritään saamaan opiskelijoita tuettuun kesätyöhön pitämään museota auki yhdessä yhdistyksen oppaiden kanssa.

Museo VÄKSYn museokauppaa mainostetaan ja markkinoidaan eri tilaisuuksissa.

Museo VÄKSY:ssä järjestetään esitelmia ja luentoja. Osallistujamäärä voi olla 25 henkilöä.

Arkistot

Aarne Vuorisen arkisto on Äänekosken kirjaston tutkijanhuoneen viereisessä huoneessa, jossa ovat myös arkiston luettelot sisältävä tietokone. Vuorisen arkiston arkistonhoitajana jatkaa Timo Enäkoski.

Vanhan Äänekosken Kotiseutuyhdistyksen arkisto siirrettiin vuonna 2022 Äänekosken tehtaan vanhan paloaseman kellariarkistotilaan. Arkiston uudelleenlajittelu on kesken. Arkisto ei ole yleisölle avoinna, sitä valvoo arkistovastaava Timo Enäkoski. Tiloissa ei ole työpöytiä eikä kunnan laskutiloja, ja avain on tiloja hallinnoivan kaupunginmuseon (Taidemuseon) hallussa. Samassa arkistotilassa on myös Äänekosken kaupungin museon arkisto.

Yhdistyksen AV-arkisto on toistaiseksi siirretty Museo VÄKSYn pieneen lukittuun viemäritöntään varastotilaan.

Julkaisutoiminta

Pässinrata -lehti julkaistaan vuonna 2023 marraskuun alussa Puurojuhlassa. Julkaisemisen kuluihin etsitään säästökeinoja. Pääpaino on kotisivujen laajentamisella ja ylläpidolla.

Kotisivut www.vaksy.com. Yhdistyksen kotisivuja ylläpitävät Timo Enäkoski ja Seppo Hänninen. Sivuilta löytyy paljon linkkejä kotiseutuhistoriaan, tietoja yhdistyksen ajankohtaisista tapahtumista ja muuta kotiseututapahtumatietoa. Kotisivujen kautta voi myös antaa palautetta yhdistyksen hallitukselle sekä lähettää viestejä ”Vieraskirjan” kautta.

Sukututkimus

Sukututkimustyöryhmä kokoontuu Helena Ojasen vetämänä maanantaisin klo 17–19.30 kevään 2023 aikana.

Äänekoski - koru

Äänekoski – koruja on myytävänä enää 9 hopeista korua, pronssikorut on loppuunmyyty. Uuden korusarjan valmistamista harkitaan, kun yhdistyksen talous antaa myöten. Loppuja koruja myydään vain Museo VÄKSYn museokaupan kautta.

Kaupunkipienoismallin rakentaminen

Yhdistys vastaa Koskelan kurssina vuonna 2009 alkaneen Äänekosken kaupunki -pienoismallin rakentamisesta. Toiminta jatkuu kaupungin omistamassa Suojarinteen 5- talon tiloissa. Pienoismallin pohjana on v. 1987 tehty suunnitelma ja selvitys Äänekosken taajama-alueen ensimmäisestä asemakaavasta vuodelta 1932. Sen mukaisesti, 1:5000 suhdekoossa on työstetty pinnanmuodot ja viheralueet. Pienoismallin alue on Koulunmäeltä Laivarantaan, Piilolanniemeen, Pukkimäelle ja Keskustaan. Nyt rakennetaan tiestöä sekä nykyisen Koulunmäen alueen tontteja rakennuksineen. Työryhmä on vuosien kuluessa supistunut 14 hengestä neljään aktiiviseen toimijaan. Pajakokoonnutiset ovat olleet kesätaukoa lukuunottamatta lauantaisin kello 11–15, mikä aikataulu jatkuu edelleen vuonna 2023.

Metallinilmaisijaetsintäryhmän toiminta

Ryhmän toiminta alkoi vuonna 2020 ja on jatkunut aktiivisena kevät- ja syyskausina. Vuonna 2023 järjestetään etsintätapaamisia pääasiassa Mämmellä. Kotiseutuyhdistys hankkii edeltävästi aina maanomistajan luvat. Merkittävät löydöt kirjataan ja kuvataan yhdistyksen arkistoon. Museoviraston ohjeiden mukaisesti niistä kerrotaan myös jäsenistölle ja yleisölle. Etsityistä kohteista laaditaan löytökarttoja. Vuoden ”huispaaja” valitaan kauden lopuksi. Talvisin ryhmän toimintaan on toivottu luentoja, jotka voidaan järjestää museo VÄKSYn tiloissa.

Muistomerkit, opasteet, nimistö

Äänekosken muistomerkkien luettelointihanketta jatketaan. Perustietojen valmistumisen lisäksi laaditaan laajempia opastekstejä ja myös opastekylttejä yhdessä kaupungin, kylätoimikuntien- ja yhdistysten kanssa.

Karttamerkintöjä muisto- perinnekohteista tarjotaan kaupungin internet-opaskarttoihin, teknisen viraston kanssa yhteistuumiin. Markku Auvinen ja Hannu Kumpulainen ovat yhdyshenkilöitä kaupungin suuntaan.

Kotiseuturetkiä lähialueille kiinnostaviin kohteisiin järjestetään ensisijaisesti kimppa - kyydein. Retkikohteet ”tuotteistetaan” eli suunnitellaan sellaisia retkireittejä, joita voivat ketkä tahansa kiertää myöhemminkin. Tiedot näistä laitetaan yhdistyksen [www-kotisivuille](http://www.kotisivuille) ja tarjotaan myös kaupungin [matkailupalvelu -sivuille/matkailuinfoihin](http://matkailupalvelu).

Edustus

Nimistötoimikunnassa on mukana kotiseutuyhdistykseltä edustajat Äänekoskelta (Timo Enäkoski), Suolahdesta (Hannu Kumpulainen) ja Sumiaisista (Pirjo Korkiakangas). Keväällä 2023 valitaan uudet edustajat seuraavalle kaksivuotiskaudelle. Lisäksi Kömin killan edustajana on yhdistyksen hallituksen jäsen Helena Ojanen. Kotiseutuyhdistys on luvannut laatia toiminnan pohjaksi nimistöluetteloita ja karttoja.

Äänekosken kaupungin Kuntala-Kaupunginmuseo- alueen kehittämistyöryhmässä on edustajanamme Satu Auvinen, varalla Eila Nurmi.

Kotiseutuliiton järjestämille vuosittaisille Kotiseutupäiville osallistuu yhdistyksen edustaja. Keski-Suomen Museopäiville syksyllä 2023 osallistutaan edellisvuosien tapaan.